

Kandidatuppsats

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp

Mäns upplevelse av stigmatisering vid hiv

En litteraturstudie

Omvårdnad 15 hp

Halmstad 2024-04-04

Tiffanie Grimmestam

Bonnie Nilsson

Klara Pettersson

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Titel Mäns upplevelse av stigmatisering vid hiv, En litteraturstudie
Författare Tiffanie Grimmestam, Bonnie Nilsson & Klara Pettersson
Akademi Akademin för hälsa och välfärd, Högskolan i Halmstad
Handledare Britt-Mari Gilljam, Universitetslektor i omvårdnad, Fil. Dr
Examinator Marjut Blomqvist, Universitetslektor i omvårdnad, Fil. Dr
Tid Vårterminen 2024
Sidor 16
Nyckelord Hiv, Män, Stigma, Upplevelse

Sammanfattning

Idag lever runt 40 miljoner människor med humant immunbristvirus (hiv) världen över och 8500 i Sverige. När någon diagnostiseras med hiv kan det uppstå många känslor som ofta associeras med lidande, isolering, diskriminering och stigmatisering. Genom att ta svåra beslut och dela med sig av diagnosen kan livssituationen förändras. En vetenskaplig litteraturstudie på tio originalartiklar genomfördes med syftet att belysa upplevelser av stigmatisering hos män med hiv och därmed öka kunskapen inom vården samt i samhället. Genom litteratursökningen identifierades fem kategorier: påverkan på känslor, påverkan på social gemenskap, påverkan på sexuella relationer, stigmatisering inom hälso- och sjukvården samt vikten av stöd från närstående. Resultatet visade att många män upplever stigmatisering från omgivningen som påverkar känslor och relationer. Män med hiv upplevde stigmatisering från närstående och från vården vilket påverkade olika aspekter av livskvaliteten. Genom att öka kunskapen och förståelsen kring hiv kan männen känna mindre utanförskap i vården och i samhället, vilket kan göra att diskrimineringen minskas. Fortsatt forskning om mäns upplevelser av hiv behövs för att kunna minska skam och stigmatisering. Fördomar behöver minskas och acceptans kring diagnosen kommer att gynna många mäns upplevelser i vården och i samhället.

Title Men´s experience of hiv-stigma, A literature study
Author Tiffanie Grimmestam, Bonnie Nilsson & Klara Pettersson
School School of Health and Welfare, Halmstad University
Supervisor Britt-Mari Gilljam, Senior lecturer in nursing, PhD
Examiner Marjut Blomqvist, Senior lecturer in nursing, PhD
Period Spring 2024
Pages 16
Keywords Experience, Hiv, Men, Stigma

Abstract

Today around 40 million people live with human immunodeficiency virus (hiv) globally and around 8500 people in Sweden. When diagnosed with hiv, many emotions can arise which often are associated with suffering, isolation, discrimination and stigmatization. In making a difficult decision by sharing the diagnosis, one´s life situation can change. A scientific literature study of ten original articles was carried out with the aim of elucidating experience of stigma among men with hiv and thereby increasing knowledge in healthcare and society. Through the literature search, five categories were identified: impact on emotions, impact on social community, impact on sexual relations, stigma in health care and the importance of support from close relationships. The result showed that many men experience stigma from the environment that affects their emotions and relationships. Men with hiv experienced stigma from their relatives and from the health care, which affected different aspects of their quality of life. Increased knowledge and understanding of hiv can help men feel less isolated in health care and society which leads to reduced discrimination. Continued research about men's experience with hiv is needed to be able to reduce shame, stigmatization and prejudice. Men´s experiences will benefit through acceptance of the diagnosis.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Bakgrund	1
Patofysiologi	1
Smittvägar och symptom	2
Behandling	2
Lagstiftning	2
Samhällssyn på hiv	3
Sjuksköterskans omvårdnad	3
Omvårdnadsteori	4
Problemformulering	5
Syfte	5
Metod	5
Design	5
Datainsamling	5
American Psychological Association (PsycINFO)	6
Cumulative Index to Nursing and Allied Health Litterature (CINAHL)	6
Public Medline (PubMed)	7
Sammanfattning av datainsamling	7
Databearbetning	7
Forskningsetiska övervägande	8
Resultat	8
Påverkan på känslor	8
Påverkan på social gemenskap	9
Påverkan på sexuella relationer	10
Stigmatisering inom hälso- och sjukvården	10
Vikten av stöd från närstående	11
Diskussion	12
Metoddiskussion	12
Resultatdiskussion	13
Konklusion och implikation	15
Referenser	I
Bilaga A	I

Tabell 1: Sökordsöversikt.....	I
Bilaga B.....	II
Tabell 2: Sökhistorik	II
Bilaga C.....	III
Tabell 3: Artikelöversikt	III

Inledning

Idag lever runt 40 miljoner människor i världen med humant immunbristvirus (hiv) och cirka 8500 i Sverige (Folkhälsomyndigheten, 2022). Omkring 40 miljoner människor har dött i hiv- eller aidsrelaterade sjukdomar sedan hiv upptäcktes. Hiv är en virussjukdom som vid smitta attackerar kroppens vita blodceller (Teklu, 2023). Hiv är en av världens vanligaste smittsamma sjukdomar som kan leda till andra sjukdomstillstånd och dödsfall. Virusets spridning sker genom att två personer använder samma kanyl, genom sexuell kontakt eller via kroppsvätskor. Spridning kan även ske från mor till barn vid födsel eller via bröstmjölk (Teklu, 2023). En behandling som kan göra att medianlivslängden blir längre för hivinfekterade är ART (antiretroviral treatment). Den kan öka medianlivslängden med 35–45 år efter insjuknande (Marrone et al., 2016). I vissa delar av världen beräknas livskvaliteten hos individer med hiv märkbart lägre än hos personer som inte är smittade (Marrone et al., 2016). Enligt Smittskyddslagen (SFS 2004:168) räknas hiv som en allmänfarlig sjukdom, vilket innebär att det tillkommer en rad olika krav som ställs på individen, samhället och vården. För att förhindra spridningen av sjukdomen har sjukvården ett ansvar att vara observanta på förekomsten av smittsamma sjukdomar för att kunna vidta relevanta åtgärder. Individen som bär på en smittsam sjukdom måste också vidta åtgärder för att inte smitta andra människor samt informera sjukvården då det är en anmälningspliktig sjukdom (SFS 2004:168).

Bakgrund

Patofysiologi

Hiv är en sjukdom som orsakas av ett virus vid namn humant immunbristvirus som vid smitta attackerar kroppens vita blodceller (Teklu, 2023). Lucas och Nelson (2014) anför att när en person blir infekterad med humant immunbristvirus (hiv) bryts T-celler ner och det blir en minskad cellmedierad immunitet, som kan leda till ett brett spektrum av infektioner och olika cancerformer. Det skadar även många olika vävnader i kroppen, som exempelvis tarmvävnad, hjärna och lungor, samt kan orsaka subtila systematiska organskador, vilket kan leda till kroniska kardiovaskulära lung-, lever- och centrala nervsystemssjukdomar (Lucas & Nelson, 2024). Sjukdomen är bland de vanligaste smittsamma sjukdomarna som kan leda till dödsfall och har en global spridning, då sjukdomen har påverkat över 70 miljoner människor (Teklu, 2023). Omkring 40 miljoner människor har dött i hiv och i Sverige lever cirka 8500 människor idag med viruset (Folkhälsomyndigheten, 2022). Vid obehandlad hiv kan viruset utvecklas till acquired immunodeficiency syndrome (aids). Aids är en mycket allvarlig

infektionssjukdom och står i framkant till sjuklighet och dödlighet i jämförelse med andra infektionssjukdomar världen över (Xu et al., 2020).

Smittvägar och symptom

Viruset smittvägar kan vara främmande för många, vilket resulterar i antaganden att all kontakt med en person med hiv kan leda till smitta (Teklu, 2023). Hiv kan spridas genom användning av samma kanyl, genom sexuell kontakt samt genom blod eller andra kroppsvätskor som innehåller viruset. Hiv kan även överföras från mor till barn i livmodern, under födseln eller via bröstmjolk. Överföring av hiv kan även ske via organtransplantation (Lucas & Nelson, 2014). Idag har 98% av alla personer med hiv i Sverige en välinställd behandling mot viruset och därmed är smittrisker väldigt låga i Sverige (Folkhälsomyndigheten, 2023). Symtom på hiv inkluderar förkylningssymtom, feber, huvudvärk, muskel- och ledvärk samt svullna lymfkörtlar (Lopez-Rioz et al., 2019).

Behandling

En behandling mot hiv kallas för ART, som står för antiretroviral treatment (Marrone et al., 2016). Virusnivåerna i blodet sänks av ART-läkemedel till oupptäckbara nivåer. Trots att nivåerna av viruset blir noll sker det ingen sterilisering av viruset, utan en liten mängd virus finns alltid kvar. När en ART-behandling stoppas kommer en latent infektion i mononukleära celler uppstå, vilket inkluderar lymfoida vävnader, hjärna och tarm (Lucas & Nelson, 2014). Om en patient med hiv får denna behandling i ett tidigt skede och har bra följsamhet blir medianlivslängden 35–45 år efter insjuknande. Som vårdpersonal är det viktigt att följa patientens behandling samt upplevelse inom vården, för att förstå hur det kan påverka personens livskvalitet (Marrone et al., 2016). ART är en kombinationsbehandling som förebygger läkemedelsresistens och är effektiv för över 70 % av patienterna (Lucas & Nelson, 2014). En vanlig biverkning av ART är lipodystrofisyndrom som ingriper heterogena morfologiska och metabola förändringar. Förändringar i kroppsformen kan ske och olika fettansamlingar kan bildas på kroppen (Blashill et al., 2014).

Lagstiftning

Hivinfektion hos en person ingår i smittskyddslagen (SFS 2004:168) som en allmänfarlig sjukdom, vilket innebär att det ställs en rad olika krav på den enskilda individen, men även på samhället och vården (SFS 2004:168).

”1 kap. 3§ Med allmänfarliga sjukdomar avses smittsamma sjukdomar som kan vara livshotande, innebära långvarig sjukdom eller svårt lidande eller medföra andra allvarliga konsekvenser och där det finns möjlighet att

förebygga smittspridning genom åtgärder som riktas till den smittade.”
(SFS 2004:168).

Enligt smittskyddslagen (SFS 2004:168) skall allmänfarliga sjukdomar som benämns anmälningspliktiga rapporteras. Hos den enskilda individen skall var och en medverka till att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar, samt att den som vet att den bär på en smittsam sjukdom är skyldig till att vidta åtgärder för att skydda andra mot smittrisk. Krav finns även på regionen, samt regionens smittskyddsläkare. Kraven kan bestå av att se till att allmänheten har tillgång till information och råd för att kunna skyddas mot smitta som kan hota liv eller hälsa. Sjukvårdspersonal måste vara observanta på förekomsten av smittsamma sjukdomar och vidta relevanta åtgärder (SFS 2004:168). Vidare finns även en anmälningskyldighet av vårdpersonal till berörd smittskyddsläkare. En person som vet eller misstänker ha en allmänfarlig sjukdom är skyldig att, utan dröjsmål, söka läkarkontakt som i sin tur kan göra undersökningar och ta prover som behövs för att kunna konstatera om det föreligger smittsam sjukdom. Den enskilda individen måste undersökas vid misstänkt smitta, och om individen i fråga nekar undersökning är det upp till regionens smittskyddsläkare att ansöka till förvaltningsrätten om tvångsundersökning (SFS 2004:168).

Samhällssyn på hiv

George (2019) beskriver att en betydande andel personer med hiv upplever en rädsla att offentligt avslöja hiv-diagnosen på grund av den potentiella risken för diskriminering, förlust av anställning och bostad samt social utstötning från både familj och samhälle (George, 2019). I vissa delar av världen beräknas livskvaliteten hos individer med hiv lägre än hos personer som inte har hiv. Några faktorer som kan bidra till minskad livskvalitet hos personer med hiv är depression, oförmåga till arbete och missnöje med vården (Marrone et al., 2016). Heterosexuella män kan lätt bli sedda som aktiva överförare av hiv till kvinnor och därmed läggs skulden på männen (Higgins et al., 2011). Virusets sprids bland alla sexuella läggningar, både heterosexuella, bisexuella och män som har sex med män (Higgins et al., 2011). Män som har sex med män anses särskilt sårbara för hiv och det finns en brist på tillgängliga data och insatser för att möta hälsorelaterade behov (Klingelschmidt et al., 2017).

Sjuksköterskans omvårdnad

Livet med en smittsam blodsjukdom kan upplevas som en skamfylld, stigmatiserad och utsatt livssituation (George, 2019). International Council of Nurses (2021/2022) har tagit fram ICN:s etiska koder för sjuksköterskor som en mall och riktlinjer för vad som krävs av en sjuksköterska för att skapa en god vårdmiljö för patienter. För att en god omvårdnad ska kunna utföras av en sjuksköterska krävs det god kunskap, hänsyn till integritet,

samarbetsvillighet, empati samt kompetens inom det specifika området inom vården. I etiska koderna för sjuksköterskor står det skrivet att sjuksköterskan ska främja en miljö där individens mänskliga rättigheter, värderingar, sedvanor, religiösa och andliga uppfattningar respekteras. Sjuksköterskor ansvarar även för att säkerställa att patienten får korrekt, begriplig och tillräcklig information som också ska anpassas till patientens språkliga, kognitiva, psykiska och fysiska behov. För att hjälpa patienten fatta ett beslut kring sin vård och behandling behövs anpassad information (International Council of Nurses, 2021/2022).

Rouleau et al. (2019) menar på att anpassad information är viktigt när det kommer till smittsamma sjukdomar, det krävs en god relation med vården för att minska smittspridning. Det är även viktigt för personen med den smittsamma sjukdomen att känna tillit till att vårdpersonal är påläst, kunnig och ser människan ur ett holistiskt perspektiv för att minimera stigmatiseringen och osäkerheten kring sjukdomen (Rouleau et al., 2019). Sjuksköterskan har ett viktigt ansvar i hur bemötandet med patienten går till (International Council of Nurses, 2021/2022). Det är av stor vikt att sjuksköterskor förstår hur patienter upplever olika situationer för att få en bättre inblick i hur vårdpersonal kan bemöta patienter på ett bra sätt. Livet med en kronisk smittsam sjukdom kan ibland bemötas med rädsla och okunskap, vilket sjuksköterskan ska sträva efter att undvika för att ge en bättre omvårdnad. Sjuksköterskan ska bemöta alla patienter med respekt och värdighet (International Council of Nurses, 2021/2022).

Kunskapen kring hiv inom vården är bristande, speciellt kring det akuta stadiet (Lopez-Rios et al, 2019). Ofta är patienter som sökte med hiv-symtom feldiagnostiserade. Om vårdpersonal är mer uppmärksamma på symtom kan det leda till att fler personer testas i ett tidigt stadie för att undvika onödigt smittspridning av viruset (Lopez-Rios et al, 2019). Det är viktigt att sprida information om hiv, samt att få resurserna som krävs för att skydda vårdpersonal och patienter (Huq et al., 2019). Sjuksköterskor med bristande kunskap kring hiv uttryckte ett dömande och diskriminerande beteende i mötet med patienterna vilket resulterar i sämre omvårdnad och kan bidra till depressionssymtom hos patienterna. Det är inte alla sjuksköterskor och vårdpersonal som anser att patienter med hiv ska bli behandlade med respekt och med vård på lika villkor som alla andra. Kunskapen kring hiv inom sjukvården behöver ökas kring speciellt hur det överförs och hur det kan förebyggas från smittspridning (Huq et al., 2019).

Omvårdnadsteori

Sister Callista Roy är en omvårdnadsteoretiker och utifrån Roy (2008) handlar adaptationsmodellen om att leva i en föränderlig tillvaro. Enligt omvårdnadsteorin står adaptation för anpassning och bearbetning. Roys teori handlar om olika copingprocesser som skapar inre och yttre balans i livet

under en livssituation som inte går att påverka. För att bevara integritet och kunna utvecklas som person är det viktigt att anpassas till nya livsomständigheter, någonting som inte alltid lyckas. Hotet att misslyckas kan vara skrämmande för personens hälsa. I rollen som sjuksköterska är det väsentligt att vara ett stöd och hjälpa patienten att hitta en väg till att återta och bevara balansen i livet (Roy, 2008). Enligt Roy (2008) består människan av flera olika system som tillsammans blir en helhet, den helheten möter sjuksköterskan och kommer till uttryck i människans handlande. Människans handlande är meningsfullt för upplevelsen av sig själv i förhållande till världen. Miljön kring en människa är ofta i ständig förändring vilket medför att människan ställs inför nya utmaningar. I livet sker ständigt förändringar och för att uppleva hälsa behövs utveckling i takt med det som sker. Miljön blir ett stimuli och kan påverka människans respons på olika saker. Beroende på hur väl upplevelserna bemästras kan saker upplevas mer påfrestande än andra (Roy, 2008).

Problemformulering

I dagens samhälle är kunskapen kring hiv bristande, vilket medför att många individer med hiv känner stigmatisering från samhället och från hälso- och sjukvården. Sjuksköterskans bemötande är en betydande faktor för hur män upplever diskriminering och stigmatisering från vården. Genom ökad kunskap kring hur män med hiv upplever stigmatisering, kan sjuksköterskor ge bättre omvårdnad till patienter med hiv.

Syfte

Syftet var att belysa upplevelser av stigmatisering hos män med hiv.

Metod

Design

Metoden som användes var allmän litteraturstudie. Allmän litteraturstudie syftar till att beskriva kunskapsläget inom ett område (Forsberg & Wengström, 2016).

Datainsamling

Inledningsvis gjordes en ostrukturerad sökning på Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL) och Public Medline (PubMed) för att kontrollera ifall forskningsområdet ansågs relevant. I nästa steg gjordes sökningar på databaserna American Psychological Association (PsycINFO), PubMed och CINAHL, med hjälp av inklusionskriterierna (Östlundh, 2022). PsycINFO är en bred databas som innehåller

vetenskapliga tidskrifter, böcker, forskningsrapporter och avhandlingar. Databasen innehåller forskning om psykologi och beteendevetenskap (Karlsson, 2017). PubMed är en bred databas som innehåller vetenskapliga tidskriftsartiklar om medicin och hälsa (Östlundh, 2022). CINAHL är en databas som innehåller vetenskapliga tidskriftsartiklar, monografier, doktorsavhandlingar och konferensabstrakt om omvårdnad, arbetsterapi och fysioterapi (Karlsson, 2017). Efter den ostrukturerade sökningen gjordes två sökningar i de tre ovanstående databaserna. Det valdes ut två specifika sökningar som användes i alla tre sökmotorer (PsycINFO, PubMed och CINAHL) där sökorden kombinerades med den booleska operatoren AND. Ordet AND används för att generera en mer avgränsad sökning (Östlundh, 2022). Sökningarna som användes var *men living with hiv AND stigma AND experience* och *men living with hiv AND experience AND attitude*. Se bilaga B. Sökord valdes utifrån syftet: *Stigma, attitude, experience och men living with hiv*. Se bilaga A.

Inklusionskriterierna som ingick i litteraturstudien var att artiklarna hade ett publiceringsdatum mellan 2016–2024, var skrivna på engelska, referegranskade och att deltagarna skulle vara över 18 år och ha en hiv-diagnos. Årtalen 2016–2024 valdes för att minska sökträffarna och få tidsenlig information kring mäns upplevelser. Vetenskapliga artiklar som exkluderades var artiklar som belyste upplevelser relaterade till hiv i kombination med transpersoner, barn, medicinering, graviditet samt andra sjukdomar eller palliativ vård som inte besvarade studiens syfte. Artiklar som inte var etiskt godkända av etiska kommittén uteslöts och exkluderas.

American Psychological Association (PsycINFO)

Första sökningen i PsycINFO begränsades sökordet *men living with hiv* till artikelns titel. Sökorden *stigma AND experience* lades till i fritext. Sökningen resulterade till 125 träffar. Av 24 abstrakter lästes 12 artiklar som granskades och en artikel användes i resultatet. Den ena artikeln är en dubblett från PubMed. Se bilaga B. Vid andra sökningen i PsycINFO användes ämnesordet *men living with hiv* och sökorden var *experience AND attitude*. Sökningen gav 40 träffar och 12 abstrakter lästes. En artikel granskades och användes till resultatet. Se bilaga B. Totalt genererade sökningarna 165 träffar där 36 abstrakter lästes. Totalt granskades 13 artiklar varav två användes till resultatet. Se bilaga B.

Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL)

Vid första sökningen i CINAHL begränsades sökordet *men living with hiv* till artikelns titel. Sökorden *stigma AND experience* lades till i fritext. Sökningen resulterade till 51 träffar. Av 15 abstrakter lästes sex artiklar som granskades och användes i resultatdelen. Tre av artiklarna var dubletter från PsycINFO och sex artiklar var dubletter från PubMed. Se bilaga B.

Vid andra sökningen i CINAHL användes ämnesordet men living with hiv och sökorden var *experience AND attitude*. Sökningen gav 29 träffar och nio abstrakter lästes. Inga artiklar valdes ut till resultatet på grund av att den vetenskapliga kvalitén var för låg. Se bilaga B. Totalt generade två sökningar 80 träffar, där 24 abstrakter lästes. Totalt granskades sex artiklar där alla sex användes som resultatartiklar. Se bilaga B.

Public Medline (PubMed)

Första sökningen i PubMed begränsades sökordet men living with hiv till artikelns titel. Sökorden *stigma AND experince* lades till i fritext. Sökningen resulterade till 236 träffar. Av 27 abstrakter lästes fyra artiklar som granskades och användes i resultatdelen. En artikel användes i resultatdelen. Vid andra sökningen i PubMed användes ämnesordet men living with hiv och sökorden var *experience AND attitude*. Sökningen gav 135 träffar och 16 abstrakt lästes. Två artiklar granskades, varav en artikel användes till resultatet. Se bilaga B. Totalt generade sökningarna i 371 träffar där 43 abstrakt lästes. Totalt granskades sex artiklar varav två användes som resultatartiklar. Se bilaga B. Artiklarna som exkluderades stämde inte överens med syftet.

Sammanfattning av datainsamling

Det totala antalet träffar i alla tre sökmotorer landade på 616 träffar, varav totalt 103 abstrakt lästes igenom. Totalt granskades 25 artiklar varav 10 artiklar valdes ut till resultatartiklar som svarade på studiens syfte och som mötte inklusionskriterierna. Samtliga artiklar granskades av Carlsson och Eimans (2003) bedömningskala för studier med kvalitativ eller kvantitativ metod. Bedömningsmallen är uppbyggt på ett poängsystem där poängen senare omvandlas till procent, vilket resulterar i att artikeln motsvarar en specifik grad. Enligt bedömningsmallen finns det tre grader som artiklar kan delas in i. Grad I är den högsta graden och står för mycket god kvalitet, därefter kommer grad II som står för god kvalitet och sist kommer grad III som står för låg kvalitet. Resultatartiklarna i denna studie har haft graden I eller II (Carlsson & Eiman, 2003).

Databearbetning

Databearbetningen utfördes enligt Popenoe et al. (2021) praktiska guide för att genomföra dataanalyser. Första steget innefattade en genomgång av resultatartiklarna, först individuellt, sedan tillsammans. I andra steget letades nyckelfynd fram i varje enskild artikel, för att i tredje steget färgkoda nyckelfynd. I fjärde steget jämfördes studierna för att kunna identifiera likheter och skillnader, för att slutligen i det femte steget dela in nyckelfynd i olika kategorier (Popenoe et al., 2021). Databearbetningen resulterade i fem kategorier. Kategorierna som framkom var: påverkan på

känslor, påverkan på social gemenskap, påverkan på sexuella relationer, stigmatisering inom hälso- och sjukvård och vikten av stöd från närstående.

Forskningsetiska övervägande

Det finns en lag om etikprövning där det framgår att all forskning som avser människor, ska göras för att det skyddar den individuella personen. Genom att ge korrekt information om forskningen och se till att personen som är med i forskningen ger ett frivilligt samtycke kan individen skyddas (SFS 2003:4600). Genom att behandla data korrekt och konfidentiellt skyddas personernas integritet. För att artiklarna ska inkluderas i litteraturöversikten var kravet att de blivit etiskt granskade (SFS 1998:204). Enligt lagen (SFS 2018:218) är det endast tillåtet att använda personuppgifter om det svarar på forskningens ändamål. Det är av stor vikt att deltagarnas uppgifter alltid skyddas (SFS 2018:218). Artiklarna som användes i resultatet har en hög grad vetenskaplig kvalitet enligt Carlsson & Eiman, (2003). En grundprincip för etik och juridik i datainsamling är att deltagare är frivilliga till studien och att deltagarnas integritet och personuppgifter skyddas genom kodad information (World Medical Association, 2013). Litteraturöversikten säkerställer att alla artiklar har godkänts av en etisk kommitté där deltagarna i studien var över 18 år och samtyckt till att delta i studien där informationen blev kodad. För att studien ska betraktas som etiskt godkänd måste risker och nytta övervägas (World Medical Association, 2013). Riskerna har övervägts och anses minimala jämfört med nyttan av studien. Nyttan med litteraturstudien var att belysa hur stigma påverkar män som lever med hiv för att identifiera förbättringsområden inom kunskap, bemötande och acceptans. Vid en förbättrad förståelse och bättre bemötande från sjuksköterskan kan män med hiv uppleva större trygghet och mindre diskriminering som resulterar i mindre smittspridning.

Resultat

Litteraturstudien ledde fram till tio resultatartiklar som delades in i fem kategorier som beskriver upplevelsen av stigmatiseringen från män som lever med hiv. Kategorierna som identifierades var: påverkan på känslor, påverkan på social gemenskap, påverkan på sexuella relationer, stigmatiseringen inom hälso-och sjukvården samt stigma och stöd i nära relationer.

Påverkan på känslor

En hiv-diagnos kunde upplevas som skrämmande och resulterade i uppkomsten av många olika känslor (Campbell, 2021; Jaspal, 2022; Rohleder et al., 2017). Vetskapen om att hiv ansågs högst smittsam och stigmatiserad i samhället orsakade att många män avstod från att erkänna

hiv-diagnosen när den uppkom (Campbell, 2021). Reaktionerna från omgivningen angående hiv-diagnosen kunde leda till att personen med hiv upplevde en sämre självbild (Jaspal, 2022). Många män upplevdes inte erkända som individer med känslor, utan snarare som bärare av den smittsamma sjukdomen (Jaspal, 2022).

Män tillhörande en minoritetsgrupp kunde känna en särskild utsatthet för diskriminering och förtryck (Campbell, 2021; Hibbert et al., 2018; Quinn et al., 2018). Minoritetsgrupper kunde handla om exempelvis homosexualitet (Hibbert et al., 2018) eller hudfärg (Quinn et al., 2018). Till följd av att männen initialt var i minoritetsgrupp tillkom ytterligare försämrat bemötande från omgivningen och gav en ökad upplevd oro i jämförelse med majoriteten (Campbell, 2021; Hibbert et al., 2018; Quinn et al., 2018). Stigma kring hiv kunde förstärkas när andra typer av förtryck som homofobi och rasism redan var närvarande (Hibbert et al., 2018).

Homosexuella män med hiv avstod från att berätta om diagnosen till andra män med samma sexuella läggning, i rädsla om att det skulle stärka fördomarna kring hiv kopplat till homosexuella (Quinn et al., 2018).

Majoriteten av männen kände att utan behandling för hiv upplevdes männen svaga och det kunde påverka rollen som respektabel fader eller make (Quinn et al., 2018; Russell, 2019). Samhällets syn på maskulinitet och hiv kunde medföra att en nyfunnen diagnos kändes utmanande och det kunde vara svårt att balansera livet. Genom att eftersträva en god följsamhet av ART-behandling mot hiv kunde känslan av maskulinitet öka (Russell, 2019). Vid tillfällen där omgivningen inte hade tillräcklig förståelse kunde det resultera i en känsla av skam och en rädsla över att bli ensam (Cordera Dutra et al., 2018; Jaspal, 2022; Quinn et al., 2018).

Påverkan på social gemenskap

Många män upplevde en djup social isolering kopplad till hiv-stigmatiseringen (Power et al., 2021). Social isolering resulterade i att familj, vänner och sexpartners valde att gå vidare och avstod från att vara en del av den nydiagnostiserade personens liv (Campbell, 2021; Power et al., 2021; Quinn et al., 2018). Rädsla och okunskap kring hiv resulterade i avståndstagande från omgivningen, i stället för att finnas som ett stöd. Ett flertal män upplevde det svårt att balansera ett normalt liv med den stigmatiseringen som fanns om diagnosen. Många män upplevde att arbetsmiljön blev påverkad och upplevde att det kändes jobbigt att gå till arbetet på grund av rädsla att diagnosen skulle komma fram och kollegor skulle välja att ta avstånd (Cordera Dura et al., 2018; Ho & Esther, 2020; Power et al., 2021; Rohleder et al., 2017). Rädslan för att förlora respekt och få sämre rykte gjorde att många män avstod från att berätta om hiv-diagnosen (Campbell, 2021; Jaspal, 2022; Russell, 2019), vilket kunde ses som en coping-strategi (Jaspal, 2022). Många män berättade att det

kunde vara svårt att hantera stigma kring diagnosen. På grund av stigma kring hiv var det många som valde att inte berätta för folk i omgivningen i rädsla för negativa reaktioner (Jaspal, 2022). En del män upplevde att familj och vänner i stället tog avstånd på grund av rädslan för att bli smittade (Jaspal, 2022).

Påverkan på sexuella relationer

Ett flertal män med en hiv-diagnos berättade om hur diagnosen påverkade männens sexuella liv negativt och stigma bidrog till ångestkänslor kring sex (Rohleder et al., 2017). Många män valde att sluta dejta, ofta på grund av en oro för att bli behandlad annorlunda eller avvisas sexuellt (Hibbert et al., 2018; Power et al., 2021). Hos flera män med hiv upplevdes ångest och oro kring att berätta om hiv-diagnosen för sin sexuella partner i rädslan för negativa reaktioner. Flera män kände att hiv-diagnosen var slutet på det sexuella samlivet på grund av stigmatiserade reaktioner från partners (Rohleder et al., 2017). Nekat sexuell kontakt på grund av hiv-diagnosen var vanligt förekommande (Hibbert et al., 2018; Jaspal, 2022; Rohleder et al., 2017). Till följd av att bli nekad sexuell umgänge var lägre självkänsla ett faktum för många män (Jaspal, 2022; Rohleder et al., 2017). En känsla av att vara smutsig kunde ligga till grund för att männen valde att sexuell intimitet med andra var något som togs avstånd ifrån, då stigmatiseringen präglade synen på sexuell umgänge bland män med hiv (Rohleder et al., 2017). Relationer som männen hade haft med personer utan hiv tog ofta slut på grund av rädslan att smittan skulle föras vidare till partnern. Sex med personer som också blivit diagnostiserade med hiv kunde innebära en lättnad för många, eftersom männen inte behövde vara oroliga att smitta den andra personen och stigmatisering kring diagnosen var inte närvarande (Rohleder et al., 2017).

Stigmatisering inom hälso- och sjukvården

Många män upplevde att tiden vid vårdbesök och kunskapen om hiv inom vården var bristande (Cordera Dutra, 2018; Jaspal, 2022; Vaughan et al., 2020). En del män vittnade om en förstärkt känsla av smittsamhet när sjukvårdspersonal plastade in vårdrummen, var fullmunderade och använde dubbla handskar (Jaspal, 2022; Vaughan et al., 2020). En del män upplevde det svårare att ta emot information från kvinnlig vårdpersonal för att hiv kunde ses som icke-maskulint och som en svaghet (Russell, 2019). Genom att männen vågade öppna upp sinnet och lyssna på andra män som kunde ta emot information från kvinnlig personal kunde problematiken minskas. Många i sjukvården hade en bristande kunskap kring smittspridningen, vilket kunde leda till felaktig information och fel budskap kring att sex var något som borde undvikas (Russell, 2019).

Vårdpersonalens bemötande påverkade många män och upplevelsen av stigma förstärks genom att männen kände att vårdpersonalen tog del av samhällets värderingar (Jaspal, 2022). På många vårdavdelningar fanns det broschyrer om olika diagnoser, men när det kommer till hiv var det många avdelningar som valde att inte dela ut broschyrerna (Vaughan et al., 2020). Många män ansåg att det behövdes mer träning, kunskap, utbildning och professionalism för att motverka stigma från vårdpersonal. Genom att den förväntade stigma fanns inom sjukvården gjorde det att männen upplevde en oro till sjukvården, vilket ofta ledde till att männen undvek att avslöja hiv-diagnosen till sjukvårdspersonalen (Vaughan et al., 2020).

Vikten av stöd från närstående

En känslomässig stress uppkom hos personer som levde med hiv och många tyckte det var jobbigt att berätta om diagnosen för exempelvis föräldrar på grund av den stigmatisering som fanns i samhället, även om en skyldighet till det också var närvarande (Campbell, 2021; Russell, 2022). Männen som valde att dela diagnosen med närstående upplevde stöttande reaktioner, även om stigma fortfarande var närvarande (Campbell, 2021). Vid tillfällen när personer med hiv berättat för närstående om hiv-diagnosen, var det vanligt att bemötas av fördomar och stigmatiserade reaktioner (Cordera dutra, 2018; Jaspal, 2022; Power et al., 2021). Okunskapen från närstående bidrog till ett flertal fall där personer i omgivningen valde att duka fram plastredskap, kasta tallrikar och muggar efter användning eller valde att inte sitta vid matbordet av rädslan att bli smittad (Campbell, 2021; Quinn et al., 2018).

Avslöjandet av diagnosen kunde ha för- och nackdelar (Ho & Esther, 2020). Genom att berätta om diagnosen till närstående och bemötas av stöd kunde delaktigheten i vården och följsamhet bli bättre (Ho & Esther, 2020; Quinn et al., 2018). Vissa män tyckte även att viljan och motivationen till att ta medicin ökade om socialt stöd fanns (Quinn et al., 2018). Genom att få socialt stöd från familj och vänner upplevde vissa män att fysiska symtom minskade och en trygghet till att kontakta olika organisationer för att få svar kring frågor om hiv uppkom (Ho & Esther, 2020). Ett flertal av männen upplevde en avsaknad av familjärt stöd (Ho & Esther 2020; Jaspal, 2022; Quinn et al., 2018). Stigmatiseringen som fanns kring hiv gjorde att många män var rädda för att berätta om diagnosen till anhöriga eftersom vissa närstående valde att ta avstånd (Power et al., 2021; Quinn et al., 2018). Många män upplevde att familjen valde att inte finna mer kunskap, vilket medförde att männen kände utanförskap och blev uteslutna ur familjen (Jaspal, 2022). Många män uppgav att det kunde vara jobbigt att berätta om diagnosen till anhöriga, men att det kunde underlätta och ge en gemenskap i mötet med andra människor som har en hiv-diagnos (Ho & Esther, 2020; Rohleder et al., 2017, Russell, 2019; Quinn et al., 2018).

Diskussion

Metoddiskussion

En allmän litteraturstudie utfördes och syftade till att beskriva kunskapsläget inom ett område (Forsberg & Wengström, 2016). Litteraturstudien belyser upplevelser av stigmatisering hos män med hiv.

Henricson (2017) framför att grunden för den vetenskaplig kvalitet består av fyra begrepp som är trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet. Enligt Alvehus (2013) kan kvalitativ metod användas för att få en djupare insikt och beskriva upplevelser av en situation. Sju av artiklarna som användes i litteraturstudien var kvalitativa vilket gav en djupare inblick i människans upplevelser. Två av resultatartiklarna var kvantitativa och gav en bredare förståelse för prevalensen om upplevelserna. Henricson (2017) beskriver att använda kvantitativa och kvalitativa artiklar till litteraturstudien kan stärka trovärdigheten eftersom det ger litteraturstudien en bredare förståelse kring ämnet när resultatet utgår från olika perspektiv (Henricson, 2017).

Databassökningen gjordes i tre databaser CINAHL, PubMed och PsycINFO. Tre databaser valdes för att få ett brett och validerat resultat. Genom att ha tre olika databaser med fokus på omvårdnad ges större möjlighet att hitta relevanta artiklar som stärker pålitligheten och trovärdigheten. Utformningen av sökorden var en stor del av arbetet i litteraturstudien (Henricson, 2017). Två sökningar utfördes i varje databas och endast fritextord användes (Se bilaga B). Genom att använda fritextanvändning blir det en bredare sökträff där flera artiklar nämner sökordet endast en gång (Karlsson, 2017). Fritextsökningarna till litteraturstudien resulterade i relevanta artiklar till syftet och medförde ämnesord med fritextord inte användes. Om litteraturstudien använder en sökning med ämnesord kombinerat med fritext får litteraturen mer specificerade sökningar (Karlsson, 2017).

I litteraturstudien valdes inklusions- exklusionskriterier ut, vilket var avgränsningar som hjälpte till att exkludera artiklar som inte var relevanta för studiens syfte. En avgränsning var att artiklarna skulle vara skrivna på engelska. Språkaavgränsningen valdes för att exkludera artiklar på språk som inte kan läsas eller förstås (Östlundh, 2022). Genom att exkludera artiklar som inte var skrivna på engelska fanns det en risk att relevant information missades. För att förstå vissa svåra ord på engelska användes google translate för att minska missförstånd. Det finns risker att feltolka innehållet och att översättningen inte riktigt blir korrekt (Henricson, 2017). En avgränsning som valdes var att artiklarna skulle vara publicerade mellan 2016–2024 eftersom vetenskaplig materiel behövde vara aktuellt och

återspegla aktuella förhållanden. Samtliga artiklar som valdes var referegranskade vilket stärkte trovärdigheten eftersom de var vetenskapligt bedömda (Henricson, 2017). Databasen PubMed hade inte "Peer reviewed" som ett sökkriterium, där gjordes en manuell granskning av artiklarna för att se huruvida artiklarna var vetenskapliga och referegranskade. Alla artiklar i studien uppnådde mycket god eller god vetenskaplig kvalitet enligt Carlsson & Eimans (2003) granskningmall, vilket stärkte trovärdigheten. En styrka till litteraturstudien var att etiska implikationer diskuterades under arbetets gång och artiklar som inte var godkända av den etiska kommittén uteslöts (Höst et al., 2006).

I en artikel framkommer det att deltagarna betalas för att vara med i studien, vilket kan leda till att den etiska datainsamlingen brister och påverka trovärdigheten negativt (Kjellström, 2017). Enligt Kjellström (2017) kan betalning ses som en styrka där fler deltagare väljer att vara med i studien för att en ersättning ges för exempelvis bensinpengar eller tid. Det är av stor vikt att vid all forskning försäkra att deltagarna fortfarande deltar frivilligt under hela studiens gång, vilket kan vara en extra viktig aspekt när deltagarna har erhållit kompensation i form av pengar (Kjellström, 2017).

Studien inkluderade olika länder som kunde stärka överförbarheten och trovärdigheten (Mårtensson & Fridlund, 2017). Resultatartiklarna som användes i studien var publicerade i Australien (1), Finland (1), Irland (1), Singapore (1), Storbritannien (2), Uganda (1) och USA (3) (Se bilaga C). Artiklarnas resultat tar upp flera aspekter på upplevelser vilket ger studien ett bredare resultat. Det är viktigt att poängtera att det saknas artiklar från Sydamerika vilket minskar överförbarheten (Mårtensson & Fridlund, 2017).

Resultatdiskussion

Litteraturstudiens resultat belyser upplevelser av stigmatisering hos män med hiv. I studiens resultat framkom det hur män kunde påverkas negativt känslomässigt på grund av stigmatiseringen av hiv (Campbell, 2021; Jaspal, 2022). Många män upplevde rädsla inför social isolering och hur nära relationer kunde påverkas (Campbell, 2021; Jaspal, 2022; Russell, 2019).

I litteraturstudien framkom att män ofta upplevde stigmatiserade reaktioner från omgivningen på grund av hiv (Cordera dutra, 2018; Jaspal, 2022; Power et al., 2021). Calderón Silva et al. (2023) stärker litteraturstudiens resultat där det framgår att män kan bemöta svårigheter i samhället när det präglas av okunskap, fördomar och stigmatisering kring hiv. I tidigare forskning av Huq et al., (2019) framgår det att bristande kunskap hos sjuksköterskor och övrig vårdpersonal kan medföra mer diskriminerande och dömande bemötande vilket kan bidra till sämre omvårdnad för patienterna (Huq et al., 2019).

Litteraturstudiens resultat beskrev hur omgivningens brist på förståelse resulterade i känslor av skam och rädslor att bli ensam (Cordera Dutra et al., 2018; Jaspal, 2022; Quinn et al., 2018) Calderón Silva et al. (2023) bekräftar att känslor av ångest, sorg och skuld ofta hör ihop med en hiv-diagnos. Skulden hör ihop med känslan av att inte ta hand om sig själv tillräckligt och därmed bli smittad. Oro och ångest kan skapas både hos familjemedlemmar och hos människor med hiv (Calderón Silva et al., 2023). Enligt Roy (2008) är det av stor vikt att sjuksköterskor inte endast ser de fysiska aspekterna på patienten, utan även ser psykologiska, sociala och biologiska aspekter. Genom att sjuksköterskor ser hela patienten kan en mer effektiv och medkännande omvårdnad ges.

Resultatet i litteraturstudien belyste att män i minoritetsgrupper som exempelvis var kopplat till sexuell läggning eller etnisk tillhörighet, upplevde mer stigmatisering än andra män med hiv (Campbell, 2021; Hibbert et al., 2018; Quinn et al., 2018). Amoto & Emond (2023) bekräftar att ökat stigma för minoritetsgrupper är vanligt och att etnicitet och sexuell läggning är kopplat till mer diskriminering och stigma för individer med hiv. Stigma i minoritetsgrupper kan variera beroende på vilken minoritetsgrupp personen tillhör och under vilka förhållanden interaktioner med personer i omgivningen äger rum (Amoto & Emond, 2023). Enligt International Council of Nurses (2021/2022) ska sjuksköterskor förespråka social rättvisa och lika behandling. Sjuksköterskor ska utföra en omvårdnad som utgår från respekt för mänskliga rättigheter, rätten till liv och egna val och att bli bemött med respekt. Omvårdnaden som sjuksköterskor utför ska inte påverkas av faktorer som exempelvis hudfärg, etnicitet, sjukdom eller sexuell läggning (International Council of Nurses, 2021/2022).

I litteraturstudiens resultat framkom det hur män med hiv upplevde socialt stöd som en bidragande faktor till ökat välbefinnande (Ho & Esther, 2020; Quinn et al., 2018). Diaye et al. (2023) bekräftar vikten av socialt stöd för män med hiv eftersom många män uttrycker en rädsla för att bli utsatt för stigmatiserade reaktioner efter ett hiv-avslöjande och ser därför socialt stöd som en positiv aspekt för att kunna hantera stigmatiseringen.

Litteraturstudiens resultat beskrev hur alla sjuksköterskor inte alltid gav lika vård till personer med hiv gentemot gemeneman (Jaspal, 2022; Vaughan et al., 2020). Enligt International Council of Nurses, 2021/2022 ska lika vård tillämpas åt alla patienter (International Council of Nurses, 2021/2022).

I litteraturstudiens resultat framkom det att män bevittnade vårdpersonal som använde full mundering, dubbla handskar och inplastade vård rum när patienter med hiv träffades (Jaspal, 2022; Vaughan et al., 2020). Hiv smittar genom blod eller andra kroppsvätskor, genom sexuell kontakt eller från mor till barn vid födsel (Teklu, 2023). Enligt Smittskyddslagen ska smittskyddsåtgärder bygga på evidens och beprövad erfarenhet och ska inte vara mer långtgående än försvarligt till faran för hälsan. Åtgärder för att

minska smittspridning ska genomföras med respekt för allas lika värde och enskildas integritet (SFS 2004:168). Rouleau et al., (2019) visar att det är viktigt för individen med hiv att sjuksköterskor utför omvårdnad som innefattar att sjuksköterskorna är pålästa, kunniga och ser människan som en helhet för att minska osäkerheten och stigmatiseringen kring hiv-diagnosen, vilket gör vården mer personcentrerad (Rouleau et al., 2019).

Enligt Roys omvårdnadsteori är det viktigt att människan kan anpassas till nya livsomständigheter. För att ge god vård som sjuksköterska gäller det att stödja och hjälpa patienten finna rätt väg och bevara balansen i livet (Roy, 2008). Roy (2008) beskriver hur människan är en holistisk varelse som är ständigt beroende av omgivningen. Enligt Roys omvårdnadsteori har sjuksköterskor ett ansvar att hjälpa patienten anpassas efter miljön och ge positiva reaktioner på stimuli (Roy, 2008). I litteraturstudien framgick hur ett flertal av männen inte upplevde att vårdpersonalen hjälpte patienterna med anpassning utifrån miljön, istället anpassade sjuksköterskorna bemötandet genom avståndstagande, användning av extra mycket skydd och undvek patientnära kontakt (Jaspal, 2022; Vaughan et al., 2020). I resultatet framkom att vårdpersonalen utförde omvårdnad annorlunda mot personer med hiv jämfört med patienter utan hiv (Jaspal, 2022; Vaughan et al., 2020). En del av männen kände att genom kunskap och utbildning kunde stigmatisering inom vården motverkas (Vaughan et al., 2020). Det bekräftas av Koseoglu Ornek (2020) att vårdpersonal kan känna rädsla för att bli smittade av hiv vilket grundas i okunskap kring smittvägarna (Koseoglu Ornek, 2020). Vårdpersonalens oro om att få smittan resulterar i diskriminering gentemot patienterna med hiv. Konsekvenserna för patienterna kan leda till ensamhet, ångest och sömnsvårigheter (Koseoglu Ornek, 2020). Genom att öka kunskapen hos vårdpersonal kring hiv kan diskrimineringen och rädslan minskas inom vården och patientens tillit till vården kan öka (Koseoglu Ornek, 2020).

Konklusion och implikation

Syftet med studien var att belysa upplevelser av stigmatisering hos män med hiv. I litteraturstudiens resultat framkommer det hur män med hiv kunde uppleva en psykisk påfrestning där många känslor kunde uppkomma på grund av stigmatiseringen som fanns i samhället samt i vården. Upplevelser av stigmatiseringen kring hiv resulterade i utanförskap, tillbakadragande familjer och negativa känslor hos männen. Män kunde uppleva ångestkänslor kring sex vilket påverkade sexuella relationer negativt. Mötet inom hälso- och sjukvården kunde upplevas bristande i många fall där männen kunde uppleva en förstärkt känsla av smittsamhet när vårdpersonalen plastade in vårdrummet och var fullmunderade, på grund av bristande kunskap kring smittvägarna. Stöd av närstående var en viktig aspekt för männen för att få en förstärkt vilja och motivation till behandling.

Männen kunde uppleva en svårighet till att berätta för närstående om hiv-diagnosen på grund av en rädsla att bemötas med fördomar, diskrimineringar och stigmatiserade reaktioner.

Genom att sjuksköterskor reflekterat kring stigmatiseringen som finns kring hiv och hur det kan påverka patienters känslor, kan mötet mellan sjuksköterska och patient förbättras och bidra till en mer personcentrerad omvårdnad. Utbildning till sjuksköterskor och till sjuksköterske-studenter är bristande och behöver fokuseras mer på för att förbättra mötet mellan patient och sjuksköterska. Fortsatt forskning kring mäns upplevelser av stigmatiseringen behövs eftersom det kan bidra till att sjuksköterskor reflekterar mer hur bemötandet påverkar patientens vårdupplevelse. Bredare kunskap kring hiv kan minska stigmatiseringen, vilket i sin tur kommer leda till en bättre omvårdnad mellan patient och sjuksköterska.

Referenser

* Resultatartiklar

- Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: En handbok*. (1:e uppl. S.16–17). Liber.
- Blashill, A. J., Wilson, J. M., Baker, J. S., Mayer, K. H. & Safren, S. A. (2014). Assessing Appearance Disturbances in HIV-Infected men Who have Sex with Men (MSM): Psychometrics of the Body Change and Distress Questionnaire-Short Form (ABCD-SF). *AIDS and Behavior*, (18), 1075-1084. 10.1007/s10461-013-0620-z
- Buseh, A. G., Kelber, S. T., Hewitt, J. B. & Stevens, P. E. (2006). Perceived Stigma and Life Satisfaction: Experiences of Urban African American Men Living with HIV/AIDS. *International Journal of Men's Health*, 5(1), 35-51. 10.3149/jmh.0501.35
- Calderón Silva, M.-B., Ferrer Lagunas, L.-M. & Cianelli, R. (2023). Learning to Live with HIV: The Experience of a Group of Young Chilean Men. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(17), 6700. 10.3390/ijerph20176700
- *Campbell, C. K. (2021). Emotions and Emotion Work Before Durning and After HIV. Disclosure Among Black Gay and Bisexual Men Living with HIV. *Sociology of Health & Illness*, 43(8), 1739-1753. 10.1111/1467-9566.13372
- Carlsson, S. & Eiman, M. (2003). *Evidensbaserad omvårdnad-studiematerial för undervisning inom projektet "Evidensbaserad omvårdnad - ett samarbete mellan Universitetssjukhuset MAS och Malmö högskola"*. Malmö Högskola, Hälsa och samhälle.
- *Cordera Dutra, F., Cordova, W. & Avant, F. (2018). Services, Stigma and Discrimination: Perceptions of African Descendant Men Living with HIV/AIDS in Brazil and USA. *Social Work in Public Health*, 33(4), 226-236. 10.1080/19371918.2018.1454868
- Diaye, A. N., Herder, T. & Agardh, A. (2023). Finding a safe space for learning and exploration: A qualitative study of recently diagnosed men's experiences of peer support for HIV in Sweden. *PLoS One*, 18(3). 10.1371/journal.pone.0283570
- Folkhälsomyndigheten. (2022) *Sjukdomsinformation om hiv*. Hämtad 18 januari, 2024, från

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/hiv/>

- Folkhälsomyndigheten. (2023). *Om hiv- Hiv idag*. Hämtad 18 januari, 2024, från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/hiv idag/om-hiv/>
- Forsberg, C. & Wengström, Y. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och present*. (4:e uppl.). Natur och kultur.
- George, L. (2019). HIV related stigma and discrimination among people living with HIV/AIDS in Ernakulam District: A qualitative study. *Indian Journal of Community Medicine*, 44, 34-37. <https://web-p-ebsohost-com.ezproxy.bib.hh.se/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=16&sid=c5c38f83-95ea-42df-b3e5-cb46f0378776%40redis>
- Henricson, M. (2017). Diskussion. I. M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (2:e uppl. s. 411-420). Studentlitteratur.
- Henricson, M. (2017). Forskningsprocessen. I. M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (2:e uppl. s. 43-55). Studentlitteratur.
- *Hibbert, M., Crenna-Jennings, W., Kirwan, P., Benton, L., Lut, I., Okala, S., Asboe, D., Jeffries, J., Kunda, C., Mbewe, R., Morris, S., Morton, J., Nelson, M., Thorley, L., Paterson, H., Ross, M., Reeves, I., Sharp, L., Sseruma, W., Valitoris, G., Wolton, A., Jamal, Z., Hudson, A & Delpech, V. (2018). The people living with HIV stigma survey UK 2015: HIV –related sexual rejection and other experiences of stigma and discrimination among gay and heterosexual men. *AIDS care*, 30(9), 1189-1196. 10.1080/09540121.2018.1479027_
- Higgins, J. A., Hoffman, S. & Dworkin, S. L. (2011). Rethinking Gender, Heterosexual Men and Womens Vulnerability to HIV/AIDS. *American Journal of Public Health*, 100(3), 435-445. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2009.159723>
- *Ho, P. P. L & Esther, C. L. G. (2020). “I have hiv but I’m not the hiv” - The experiences of heterosexual Chinese men living with hiv in Singapore. *AIDS care*. 32(3). 296-301
10.1080/09540121.2019.1654077
- Huq, E., Moriyama, M., Harris, E. E., Shirin, H. & Rahman, M. (2019). Evaluation of Nurses’ Knowledge and Attitude toward HIV-Infected Patients in Barbados. *Journal of the International*

Association of Providers of AIDS Care, 18.
<https://doi.org/10.1177/2325958219880592>

- Höst, M., Regnell, B. & Runeson. (2006). Att genomföra examenarbete. (1:e uppl. S-21-22). Studentlitteratur.
- International Council of Nurses. (2022). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor* (International Council of Nurses, Övers.,; Rev, utg.)
International Council of Nurses.
<https://swenurse.se/download/18.7104a0bd1817fce0092f0132/1656659417909/A4%20ICN%20Etiska%20kod%20enkelsidor.pdf> (Originalarbete publicerat 1953/2021).
- *Jaspal, R. (2022). Stigma and HIV Concealment Motivation among Gay Men Living with HIV in Finland. *Journal of Homosexuality*, 69(4), 699-715. 10.1080/00918369.2020.1851958
- Karlsson, E. K. (2017). Informationssökning. I. M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (2:e uppl. s. 81-97). Studentlitteratur.
- Kjellström, S. (2017). Forskningsetik. I. M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (2:e uppl. s. 57-80). Studentlitteratur.
- Klingelschmidt, J., Parriault, M.-C., Van, A., Célia Basurko, M., Gontier, B., Cabié, A., Hoen, B., Sow, M.-T. & Nacher, M. (2017). Transactional sex among men who have sex with men in the French Antilles and French Guiana: frequency and associated factors. *AIDS Care*, 29(6), 689-695.
10.1080/09540121.2016.1234680
- Koseoglu Ornek, O., Tabak, F. & Mete, B. (2020). Stigma in Hospital: an examination of beliefs and attitudes towards HIV/AIDS patients, Istanbul. *Psychological and Socio-medical Aspects of AIDS/HIV*, 32(8), 1045–1051
<https://doi.org/10.1080/09540121.2020.1769833>
- Lopez-Rios, J., Frasca, T., Kindlon, M. J., Exner, T. M., Palna, N. A., Wainberg, M. L., Calderon, Y., Cotroneo, R., Jimenez, A. A. & Reimen, H. R. (2019). Limited Knowledge and Lack of Screening for Acute HIV Infection at Primary Care Clinics in High-Prevalence Communities of New York City. *AIDS and Behavior*, 23, 2870-2878 <https://doi.org/10.1007/s10461-019-02527-3>
- Lucas, S. & Nelson, A. M. (2014). HIV och spektrumet av mänskliga sjukdomar. *A Journal of Pathology*, 235(2), 229-241.
<https://doi.org/10.1002/path.4449>

- Marrone, G., Mellgren, Å., Eriksson, L. E. & Svedhem, V. (2016). High Concordance between Self-Reported Adherence, Treatment Outcome and Satisfaction with Care Using a Nine-Item Health Questionnaire in InfCareHIV. *PLoS ONE*, 11(6), 1-12. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0156916>
- Mårtensson, J. & Fridlund, B (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I. M. Henricson, *Vetenskaplig teori och metod från i ide till examination inom omvårdnad*. (2:e uppl. s. 421-438). Studentlitteratur.
- Popenoe, R., Langius-Eklöf, A., Stenwall, E. & Jervaeus, A. (2021). A practical guide to data analysis in general literature reviews. *Nordic Journal of Nursing Research*, 41(4), 175-186. 10.1177/2057158521991949
- *Power, J., Amir, S., Lea, T., Brown, G., Lyons, A., Carman, M., Rule, J. & Bourne, A. (2021). Bisexual men living with HIV: Wellbeing, Connectedness and the Impact of Stigma, *AIDS and Behavior*, 25(12), 4085-4093. 10.1007/s10461-021-03236-6
- *Quinn, K., Dickson-Gomez, J., Broaddus, M. & Kelly, J.-A. (2018). "It's almost like a crab in a barrel situation": Stigma, Social Support, and Engagement in Care Among Black Men Living With Hiv. *AIDS Education and Prevention*, 30(2), 120-136. 10.1521/aeap.2018.30.2.120
- *Rohleder, P., McDermott, D. T. & Cook, R. (2017). Experience of sexual self-esteem among men living with HIV. *Journal of Health Psychology*, 22(2), 176-185. <https://doi.org/10.1177/1359105315597053>
- Rouleau, G., Richard, L., Côté, J., Gagnon, M. P. & Pelletier, J. (2019). Nursing Practice to Support People Living With HIV With Antiretroviral Therapy Adherence: A Qualitative Study. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, (4), 20-37. 10.1097/JNC.000000000000103
- Roy, C. (2008) *The Roy adaption model* (3rd ed). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- *Russell, S. (2019). Men's Refashioning of Masculine Identities in Uganda and Their Self-Management of HIV Treatment. *Qualitative Health Research*, 29(8), 1199-1212. 10.1177/1049732318823717
- SFS 2018:218. *Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning*. Socialdepartementet. Hämtad 11 mars, 2024, från <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och->

lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2018218-med-kompletterande-bestammelser_sfs-2018-218/

- SFS 2003:4600. *Lag om etikprovning av forskning som avser människor*. Socialdepartementet. Hämtad 18 januari, 2024, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460/
- SFS 1998:204. *Personuppgiftslag*. Socialdepartementet. Hämtad 18 januari, 2024, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/personuppgiftslag-1998204_sfs-1998-204/
- SFS 2004:168. *Smittskyddslagen*. Socialdepartementet. Hämtad 17 januari, 2024, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/smittskyddslag-2004168_sfs-2004-168/
- Teklu, S. W. (2023) Investigating the Effects of Intervention Strategies on Pneumonia and HIV/AIDS Coinfection Model. *BioMed Research International*, 2023, 1-20. <https://doi.org/10.1155/2023/5778209>
- *Vaughan, E., Power, M. & Sixsmith, J. (2020). Experiences of stigma in healthcare settings by people living with HIV in Ireland: a qualitative study. *AIDS care*, 32(9), 1162–1167. 10.1080/09540121.2020.1781761
- World Medical Association. (2013). *WMA Declaration of Helsinki – Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects*. Hämtad 11 mars, 2024, från <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>
- Xu, B., Li, J. & Wang, M. (2020). Epidemiological and time series analysis on the incidence and death of AIDS and HIV in China. *BMC Public Health*, (20), 1906. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09977-8>
- Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I. F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (4:e uppl. S. 79-108). Studentlitteratur.

Bilaga A

Tabell 1: Sökordsöversikt

Rad	Sökord	CINAHL	PubMed	PsycINFO
1	Upplevelse	Experience	Experience	Experience
2	Män som lever med hiv	Men living with hiv	Men living with hiv	Men living with hiv
3	Stigma	Stigma	Stigma	Stigma
4	Attityd	Attitude	Attitude	Attitude

Bilaga B

Tabell 2: Sökhistorik

Rad	Datum	Databas	Sökord/Limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstrakt	Granskade artiklar	Resultat artiklar
1	2024-02-07	CINAHL	men living with hiv AND stigma AND experience Avgränsningar: english language, peer reviewed, 2016-2024	51	15	6	6 (9*)
2	2024-02-07	PsycINFO	men living with hiv AND stigma AND experience Avgränsningar: peer reviewed, english language, 2016-2024	125	24	12	1 (1*)
3	2024-02-07	PubMed	men living with hiv AND stigma AND experience Avgränsningar: english language, 2016-2024	236	27	4	1
4	2024-02-07	CINAHL	men living with hiv AND experience AND attitude Avgränsningar: peer reviewed, english language, 2016-2024	29	9	0	0
5	2024-02-07	PsycINFO	men living with hiv AND experience AND attitude Avgränsningar: peer reviewed, english language, 2016-2024	40	12	1	1
6	2024-02-07	PubMed	men living with hiv AND experience AND attitude Avgränsningar: english language, 2016-2024	135	16	2	1
Totalt				616	103	25	10

Dubletter av resultatartiklar markeras med (*)

Bilaga C

Tabell 3: Artikelöversikt

Artikel 1	Information om artikeln
Referens	Campbell, C. K. (2021). Emotions and Emtion Work Before Durning and After HIV. Disclosure Among Black Gay and Bisexual Men Living with HIV. <i>Sociology of Health & Illness</i> , 43(8), 1739-1753. 10.1111/1467-9566.13372
Land	USA
Databas	PubMed
Syfte	Syftet med studien var att förstå hur avslöjandet bland svarta homosexuella och bisexuella män kunde påverkas genom hälsovård och känslorarbete.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	30 svarta homosexuella och bisexuella män som lever med hiv. Alla deltagare var över 18 år.
Datainsamling	Mellan juni 2019-juli 2020 gjordes djupgående semistrukturerade intervjuer med 30 svarta homosexuella och bisexuella män. Intervjuerna varade mellan 60-90 minuter och spelades in digitalt. Under den första tredjedelen av intervjuerna genomfördes öppen kodning.
Dataanalys	Data transkriberades ordagrant samt att intervjuerna kodades med MAXQDA 2020 för att besvara frågan om känslor och hantering av avslöjandeprocessen. Grounded theory-intervjumetoder användes.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet belyste uppkomsten av känslor vid en hiv-diagnos. Många män avstod från att erkänna hiv-smittan när diagnosen uppkom som ett resultat av stigmatiseringen i samhället. Män tillhörande en minoritetsgrupp upplevde en särskild utsatthet för diskriminering och förtryck då det tillkom försämrat bemötande från omgivningen i jämförelse med majoriteten. Social isolering blev slutresultatet för många män med hiv, vilket ledde till att många män avstod från att berätta för närstående om hiv-diagnosen. En del män som valde att berätta för närstående upplevde stöttande reaktioner, trots att stigmatiseringen fortfarande var närvarande.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, God kvalité, 77 % enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 2	Information om artikeln
Referens	Cordera dutra, F., Cordova, W. & Avant, F. (2018). Services, Stigma and Discrimination: Perceptions of African Descendant Men Living with HIV/AIDS in Brazil and USA. <i>Social Work in Public Health</i> , 33(4), 226-236. 10.1080/19371918.2018.1454868
Land	USA
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet med studien var att belysa upplevelser kring stigma och diskriminering för män som lever med hiv och hur de upplever tillgänglighet till stöd.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	I studien deltog 13 män med hiv som hade afrikanskt påbrå.
Datainsamling	Intervjuerna skedde i juni 2016. Djupintervjuer genomfördes av semistrukturerad karaktär. Två uppsättningar av fem frågor ställdes, en uppsättning om stigma och diskriminering och en uppsättning om tillgänglighet för stöd. Intervjuerna spelades in, förutom för en deltagare som inte ville bli inspelad, där svaren i stället antecknades. Intervjuerna varade mellan 30-105 minuter.
Dataanalys	Data översattes och transkriberades ordagrant. Filerna från intervjuerna förvarades på en lösenordskyddad dator där endast forskarna kunde ta del av intervjuerna. Data kodades i teman genom rankningsstatus.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet handlade om omgivningens otillräckliga förståelse kring hiv och att det kunde resultera i känslor av skam och ensamhet. Rädsla och okunskap resulterade i avståndstagande från omgivningen. Männen kunde uppleva svårigheter att balansera ett normalt liv med den stigmatisering som fanns kring diagnosen. Många män upplevde att arbetsmiljön blev påverkad på grund av rädslan för att diagnosen skulle avslöjas och resultera i att kollegor tog avstånd. Vidare beskrev resultatet att många män upplevde att kunskapen om hiv var bristande hos vården.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 85,4% enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 3	Information om artikeln
Referens	Hibbert, M., Crenna-Jennings, W., Kirwan, P., Benton, L., Lut, I., Okala, S., Asboe, D., Jeffries, J., Kunda, C., Mbewe, R., Morris, S., Morton, J., Nelson, M., Thorley, L., Paterson, H., Ross, M., Reeves, I., Sharp, L., Sseruma, W., Valitoris, G., Wolton, A., Jamal, Z., Hudson, A. & Delpech, V. (2018). The people living with HIV stigma survey UK 2015: HIV –related sexual rejection and other experiences of stigma and discrimination among gay and heterosexual men. <i>AIDS care</i> . 30(9), 1189-1196. 10.1080/09540121.2018.1479027
Land	Storbritannien
Databas	PubMed
Syfte	Syftet med studien var att undersöka hur män som lever med hiv i Storbritannien upplever stigma och sexuellt nekande och att jämföra homosexuella och heterosexuella män.
Metod	Kvantitativ metod.
Urval	Kriterierna var att de skulle vara män över 18 år, leva i Storbritannien och ha fått diagnosen hiv. 1576 män blev inkluderade i studien.
Datinsamling	Data samlades in genom enkäter, vilket inkluderade frågor om stigma och att bli nekad sexuell kontakt. Enkäterna kunde besvaras i en klinik på en Ipad eller hemma på egen tid. Att fylla i enkäten tog mellan 20-40 minuter att slutföra.
Dataanalys	Dataanalysen utfördes med hjälp av chi-square test och en multivariabel logistisk regression användes för att utforska samband mellan välbefinnande och sociodemografiska faktorer i samband med att bli sexuellt nekad.
Bortfall	Totalt var det 1908 män som först valdes ut där totalt 332 män blev exkluderade. 1576 blev inkluderade i studien varav 1162 presenteras i resultatdelen på studien.
Resultat/Slutsats	Resultatet visade att män som tillhörde en minoritetsgrupp upplevde en större risk att bli utsatt för diskriminering och förtryck. I det här fallet handlade minoritetsgrupperna om homosexuella män. Männerna kände mer oro kring hur de skulle bli behandlade på arbetsplatsen, mer oro kring att bli sexuellt nekade och undvek sex i högre grad på grund av hiv-diagnosen. Den stigma som fanns kring hiv kunde förstärkas om andra typer av förtryck som homofobi redan var närvarande.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 87,2% enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 4	Information om artikeln
Referens	Ho, P. P. L. & Esther, C. L. G. (2020). "I have hiv but I'm not the hiv" - The experiences of heterosexual Chinese men living with hiv in Singapore. <i>AIDS care</i> , 32(3), 296-301. 10.1080/09540121.2019.1654077
Land	Singapore
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet med studien var att undersöka erfarenheter hos kinesiska heterosexuella män som lever med hiv i Singapore.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	Urvalet bestod av kinesiska heterosexuella män, som bor i Singapore, är minst 21 år, diagnostiserades för minst två år sedan och bedöms vara utan neuropsykiatriska tillstånd. 12 personer deltog i studien.
Datainsamling	Intervjuerna skedde i privata rum på sjukhuset med hjälp av en semistrukturerad intervjuguide. Intervjuerna gjordes på engelska, mandarin eller en blandning av båda. Intervjuerna spelades in och varade i cirka 1,5 timme.
Dataanalys	Data transkriberades ordagrant och intervjuerna som var på mandarin översattes och transkriberades samtidigt. Tematisk analys gjordes sedan på data de fick in. Forskaren gjorde all kodning och gjorde preliminära teman som sedan finslipades.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet visade att de flesta männen kände att stigma kring hiv kom i vägen för att kunna leva ett vanligt liv men att stöd från närstående skapade en trygghet till att kontakta organisationer för hjälp. Gemenskapen med andra människor med hiv resulterade i ett bättre mående. Resultatet belyste även att jobbiga känslor uppkom i samband med yrke och hiv-diagnosen på grund av rädslan att bli utsatt för stigmatiserade reaktioner och utanförskap från kollegorna.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, God kvalitet, 75 % enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 5	Information om artikeln
Referens	Jaspal, R. (2022). Stigma and HIV Concealment Motivation among Gay Men Living with HIV in Finland. <i>Journal of Homosexuality</i> , 69(4), 699-715. 10.1080/00918369.2020.1851958
Land	Finland
Databas	PsycINFO
Syfte	Syftet med studien var att belysa hur psykologiskt välbefinnande och socialt stigma kunde påverka avslöjande bland homosexuella män som lever med hiv i Finland.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	I studien deltog 17 homosexuella män med hiv som var mellan 36-72 år.
Datainsamling	Data samlades in via semistrukturerade intervjuer och genomfördes mellan september 2017 och februari 2018. Intervjuerna skedde via Skype och varade mellan 50–90 minuter. Alla intervjuer spelades in.
Dataanalys	Data transkriberades ordagrant och analyserades av kvalitativ tematisk analys. Intryck analyserades och tolkning av data gjordes. Koderna utvecklades senare till självkänsla och identitet. Koderna diskuterades och validerades av forskarna i gruppen och sammanställdes därefter till olika teman som kunde svara på studiens syfte. Deltagarnas namn blev ersatta av påhittade namn i studien.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet belyste att en hiv-diagnos kunde upplevas som skrämmande och att omgivningens reaktioner gav en negativ effekt. Omgivningens reaktioner resulterade till att männen med hiv upplevde en sämre självbild. Resultatet belyser vidare att många män upplevde depression, dödsångest samt en rädsla att föra smittan vidare och avstod därför att berätta för omgivningen om hiv-diagnosen. Det fanns svårigheter att hantera samhällets stigma kring diagnosen, vilket också påverkade sexuella kontakter negativt. Vidare upplevde männen en okunskap hos vården som stärkte känslan av smittsamhet och en avsaknad av stöd från närstående.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 83,3% enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 6	Information om artikeln
Referens	Power, J., Amir, S., Lea, T., Brown, G., Lyons, A., Carman, M., Rule, J. & Bourne, A. (2021). Bisexual men living with HIV: Wellbeing, Connectedness and the Impact of Stigma. <i>AIDS and behavior</i> , 25(12), 4085-4093. 10.1007/s10461-021-03236-6
Land	Australien
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att förstå unika behov från män som var särskilt utsatta av hiv för att kunna främja välmående och hälsa.
Metod	Kvantitativ metod.
Urval	Män som var över 18 år, bor i Australien och levde med hiv. 872 personer deltog i studien.
Datainsamling	Data samlades in genom enkäter med både slutna och öppna frågor. Insamlingen av data skedde åren 2015-2016 och var en upprepad tvärsnittsstudie som genomförs vart 2,5 år.
Dataanalys	Kvantitativa analyser genomfördes och Stata/SE p <0,05 användes till att få fram statistisk signifikans. Univariabla och multivariabla linjära regressionsanalyser utfördes för att bestämma vilka variabler som var associerade med upplevd HIV-stigma. Vid öppetextfrågan användes induktiv tematisk analys för att hitta teman.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet belyste att många män upplevde en djup social isolering kopplad till hiv-stigmatiseringen. Den sociala isoleringen kom från familj, vänner, sexpartners samt arbetskollegor. En del män upplevde en psykisk påfrestning av att berätta om hiv-diagnosen då vissa närstående valde att ta avstånd eller sprida informationen vidare. Vidare belystes det att kärlekslivet blev påverkat negativt och att många män valde att sluta dejta på grund av oron att bli behandlad annorlunda eller avisas sexuellt. Det var vanligt att bli bemött av stigmatiserade reaktioner.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 85,4% enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 7	Information om artikeln
Referens	Quinn, K., Dickson-Gomez, J., Broaddus, M. & Kelly, J.-A. (2018). "It's almost like a crab in a barrel situation": Stigma, Social Support, and Engagement in Care Among Black Men Living With Hiv. <i>AIDS Education and Prevention</i> , 30(2), 120-136. 10.1521/aeap.2018.30.2.120
Land	USA
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att undersöka erfarenheter av stigma från svarta män som levde med hiv.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	Svarta män som bodde i Milwaukee, Wisconsin, som inte fick hiv vård för tillfället eller inte gick på ART behandling och var över 18 år. 23 män deltog i studien.
Datainsamling	Studien genomfördes i form av djupintervjuer. Intervjuerna spelades in och varade mellan 45-75 minuter.
Dataanalys	Data transkriberades och laddades upp till MAXQDA som är en kvalitativ analysmjukvara. Dataanalysen var grundad i en tematisk innehållsanalys och använde en analytisk kodningsstrategi.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet handlade om svarta män som levde med hiv och upplevelser som en minoritetsgrupp. Männerna upplevde ett sämre bemötande från omgivningen till följd av hudfärg i jämförelse med majoritet som levde med hiv. Av de männen som också identifierades som homosexuella belystes ett avståndstagande att berätta om hiv-diagnosen i rädsla att det skulle förstärka fördomarna kring hiv kopplat till homosexualitet. Resultatet belyste även att männen fick uppleva en känsla av mindre maskulinitet på grund av den okunskap som fanns i samhället och en avsaknad av stöd från närstående. Socialt stöd var viktigt för vissa män men det fanns svårigheter att finna stöd hos andra på grund av stigma kring hiv och homosexualitet.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 87,5% enligt Carlsson och Eiman (2003) granskningsmall.

Artikel 8	Information om artikeln
Referens	Rohleder, P., McDermott, D. T. & Cook, R. (2017). Experience of sexual self-esteem among men living with HIV. <i>Journal of Health Psychology</i> , 22(2), 176-185. https://doi.org/10.1177/1359105315597053
Land	Storbritannien
Databas	PsycINFO
Syfte	Syftet var att klargöra vilken inverkan hiv har haft på personers känsla av sig själv som sexuell varelse.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	Sju män deltog i studien och rekryterades genom två hiv-stödorganisationer, varav en låg i London och den andra i östra England.
Datainsamling	Tre av deltagarna begärde att bli intervjuade som grupp, medan de återstående fyra intervjuades individuellt. Alla intervjuerna varade cirka en timme och ägde rum i ett konfidentiellt rum i de två organisationernas lokaler. Ett intervjuschema användes för att vägleda intervjuerna. Alla intervjuer spelades in.
Dataanalys	Data transkriberades ordagrant och analyserades med hjälp av tolkningsfenomenologisk analys.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Resultatet handlade om rädslan och okunskapen kring hiv som resulterade i avståndstagande från omgivningen. Resultatet belyste också att människans sexuella liv påverkades negativt vid en hiv-diagnos på grund den stigma som finns i samhället och att många män upplevde ångest och oro kring att berätta om hiv-diagnosen för en sexuell partner. Många män kände att hiv-diagnosen var slutet på det sexuella samlivet samt att nekad sexuell kontakt var vanligt förekommande. Sex med personer som också blivit diagnostiserade med hiv resulterade i mindre orolighet att föra smittan vidare. Vidare beskrev resultatet att en del män tyckte att det var jobbigt att gå till arbetet på grund av rädslan att bli bemött av stigmatiserade reaktioner.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 81,3% enligt Carlsson & Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 9	Information om artikeln
Referens	Russell, S. (2019). Men's Refashioning of Masculine Identities in Uganda and Their Self-Management of HIV Treatment. <i>Qualitative Health Research</i> , 29(8), 1199-1212. 10.1177/1049732318823717
Land	Uganda
Databas	Pubmed
Syfte	Syftet med studien var att utveckla förståelsen för de faktorer som möjliggjorde eller hindrade människors förmåga att hantera och följa behandlingen.
Metod	Mixad metod.
Urval	Inklusionskriterierna var att deltagarna skulle behandlats med ART i mer än ett år och av 38 deltagare var 18 män.
Datainsamling	Intervjuerna skedde under två tillfällen. Den första intervjun var mer öppen där frågor om deltagarens liv och sjukdomshistoria ställdes. Intervjuerna skedde i deltagarnas hem eller annan önskad plats. De första intervjuerna spelades inte in men alla intervjuer antecknades. Den andra intervjun var semistrukturerad samt spelades in och transkriberades.
Dataanalys	Frågorna organiserades med hjälp av QSR Software NVIVO 9. Två forskare kodade resultaten. Teman och underteman identifierades genom att granska varje stycke i detalj men också från forskningsfrågorna. De teman som framkom diskuterades sedan av team-medlemmarna och bestämdes efter två veckors analytisk workshop. Citaten som är med i artikeln är deltagarnas egna ord.
Bortfall	I början av studien deltog 42 deltagare. Fyra av dessa deltagare kunde inte intervjuas mer än en gång och uteslöts från studien. Bortfallet för studien var 9,5 %.
Resultat/Slutsats	Resultatet beskrev mäns upplevelse att återta maskuliniteten med hjälp av ART-behandling. Samhällets syn på maskulinitet blev en utmaning för männen att balansera vid en nyfunnen hiv-diagnos och i ett försök att upprätthålla respekten avstod många män från att berätta för omgivningen om hiv-diagnosen. En del män upplevde svårigheter att ta emot information från kvinnlig vårdpersonal för att det kunde ses som icke-maskulint och en svaghet. Resultatet fortsatte berätta att många i sjukvården hade en bristande kunskap kring smittspridningen vilket ledde till felaktig information. En del män vittnade även om en positiv erfarenhet med kamratstöd som en hjälp att acceptera diagnosen.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I, Mycket god kvalitet, 87,5 % enligt Carlsson & Eimans (2003) granskningsmall.

Artikel 10	Information om artikeln
Referens	Vaughan, E., Power, M. & Sixsmith, J. (2020). Experiences of stigma in healthcare settings by people living with HIV in Ireland: a qualitative study. <i>AIDS care</i> , 32(9), 1162–1167. 10.1080/09540121.2020.1781761_
Land	Irland
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet med studien var att undersöka stigmatiserade upplevelser i hälsovårdsmiljöer för människor som levde med hiv i Irland.
Metod	Kvalitativ metod.
Urval	Inklusionskriterierna var att deltagarna var över 18 år och haft hiv i minst fem år. 14 personer deltog i studien, fyra var kvinnor och 10 var män.
Datainsamling	Data samlades in via intervjuer som ägdes rum i privata utrymmen under april 2016 till mars 2017. Ett semistrukturerat intervju-schema användes samt att det ställdes öppna frågor och varade i cirka en timme. Intervjuerna spelades in.
Dataanalys	Data transkriberades och laddades upp till NVivo för analys samt analyserades med hjälp av Directed Content Analysis. För att öka validiteten användes tekniktriangulering. Intervjuerna granskades och diskuterades med andra författare.
Bortfall	Ej angivet.
Resultat/Slutsats	Studien belyste hur män upplevde stigma och oro kring sjukvården som ofta avledde männen att avslöja hiv-diagnosen till vårdpersonalen. Studien upplyste även att en del män upplevde att vårdpersonal tog överdrivna försiktighetsåtgärder och haft lite kunskap om diagnosen. På grund av de överdrivna försiktighetsåtgärderna upplevde männen en förstärkt känsla av smittsamhet. En sista sak som resultatet belyste var att många vårdavdelningar inte hade informationsbroschyrer om hiv som de hade med många andra ohälsotillstånd.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II, God kvalitet, 77 % enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall.